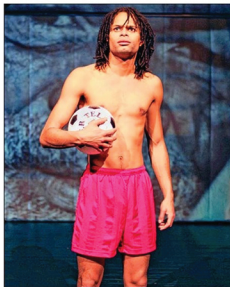

'DE ZWARTE SCHANDE': MAARTEN GOFFIN OVER VOETBAL, OORLOG EN RACISME

"Ik ben ook uitgemaakt voor aap"

Maarten Goffin speelt in 'De Zwarte Schande' de achterkleinzoon van een Senegalese soldaat in de Eerste Wereldoorlog.

HASSELT - Maarten Goffin is bekend van 'Wolven', 'Vermist' en 'Thuis', maar de acteur is ook artistiek leider van theatergezelschap 'Bleeding Bulls'. De jongste productie van dat huis heet 'De Zwarte Schande'. Het is een monoloog waarin Goffin het vergeten verhaal van Afrikaanse soldaten in de Eerste Wereldoorlog vertelt.

U vertelt de familiekronek van Seydou N'Diaye, een Senegalese soldaat aan het front in de Westhoek. Heeft die man echt bestaan?

Maarten Goffin: "Nee, die naam is verzonnen. Seydou staat symbool voor alle West-Afrikaanse soldaten die hier hebben gevochten, zo'n 173.000 in totaal. Gelokt met de belofte van het Franse staatsburgerschap, maar dat hebben ze uiteindelijk niet gekregen."

In de loopgravenoorlog hadden de Afrikaanse soldaten het nog zwaarder dan de blanken.

"Ze werden als kanonnenvlees beschouwd en moesten altijd het vuile werk opknappen. De Senegalese soldaten hadden wel een opleiding gekregen, maar waren slecht uitgerust en hadden vaak geen laarzen. Van de 30.000 die sneuvelde, kwam het merendeel om van de kou."

Volgens u doeltbewust uit de geschiedenisboeken gewist, maar op menig monument zien we vreemde namen.

"Dat zijn vooral Indische en Arabische namen, daar zijn geen 'tirailleurs Sénégalais' bij. In geen enkele film over de 'Grote Oorlog' is een zwarte te zien. Er zijn ook geen kerkhoven voor Afrikaanse troepen. Daarom projecteren we ook een film waarin mijn personage tussen de witte kruisjes van een Frans kerkhof een graf delft voor zijn zwarte overgrootvader."

Waarom laat u het verhaal vertellen door de achterkleinzoon? En waarom voert u hem op als voetballer?

"Wij vonden het belangrijk de familiekronek tot vandaag door te trekken. Honderd jaar lijkt zo vreselijk lang geleden. Toch gaat het maar over vier generaties. En voetballers zijn ook gladiatoren: even worden ze als helden beschouwd, maar als ze niet meer scoren, zijn ze snel ongewenst. Eigenlijk vertalen we de gruwel van de oorlog in de onschuld van het voetbal. Al blijft de vraag of alles wel onschuldig is."

Je zou kunnen zeggen dat daar wel-

nig bijte lachen valt, maar er zit veel humor in de voorstelling.

"Absoluut. Het thema is zo al beladen genoeg, dat moeten we niet accentueren. Het is via de humor dat we de tragiek vertellen."

Zowat de helft van de Rode Duivels heeft buitenlandse roots. Denkt u dat zij bijdragen aan verbeterde verhoudingen tussen blank en zwart?

"Ik hoop van wel. Kijk, je kan niet ontkennen dat racisme aanwezig is op de voetbalvelden. Ik heb zelf lang gevoetbald, ik werd ook uitgescholden voor 'vuile, bruine aap'. De zwarte voetballers van vandaag kunnen daar misschien verandering in brengen. Laat ons hopen dat die iconen kunnen bevestigen dat we allemaal mensen zijn en dat we niet op kleur mogen afgeschoten worden."

De Hasseltse voorstelling is de laatste in een korte tournee. Volgend jaar wordt het stuk hernomen en zal het onder meer veertien dagen in Ieper worden gespeeld.

André GROSEMANS

i De Zwarte Schande, op 22/11 om 20 uur, Kunsten- en Centrum België, Hasselt (10 euro, info: 011/22 41 61, www.kunsten-centrumbelgie.com)

i www.bleedingbulls.be